

## 93. møde.

Tirsdag den 21. juni kl. 14<sup>10</sup>.

Den første sag på dagsordenen var:

*Afgørelse af formandens forslag om behandlingen af forslag til rigsdagsbeslutning om Danmarks ratifikation af Statut for Det europæiske Råd, undertegnet i London den 5. maj 1949.*

**Formanden:** Mit forslag går, som allerede nævnt, ud på, at udenrigsministeren forelægger forslaget til rigsdagsbeslutning, og at sagen derefter undergives to behandlinger efter reglerne for lovforslags første og anden behandling, dog således, at de herfor fastsatte frister ikke kommer til anvendelse. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg mit forslag som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede udenrigsminister, for at han kan forelægge det omtalte forslag til rigsdagsbeslutning.

**Udenrigsministeren (Gustav Rasmussen):** Idet jeg herved har den ære for det høje ting at forelægge forslag til rigsdagsbeslutning om Danmarks ratifikation af den statut for Det europæiske Råd, der blev undertegnet i London den 5. maj 1949, vil jeg gerne give en kortfattet oversigt over tidligere tanker og forslag og dernæst fremsætte nogle udtalelser om statuttens tilblivelse og indhold og om de muligheder, den indeholder som udgangspunkt for en fremtidig udvikling.

Selve tanken om en europæisk union er meget gammel. Dens historie falder delvis sammen med de forslag til organisering af en varig fred gennem et forbund mellem alle stater, som i mængde er fremsat, siden Pierre Dubois i 1306 med et korstog for øje foreslog sammenkaldt et råd af de kristne landes fyrster og dannet en international voldgiftsdomstol af gejstlige og verdslige dommere, hvis afgørelser skulle kunne appelleres til paven. Et tilsvarende projekt blev i det 15. århundrede udarbejdet af Antonius Marini fra Grenoble, som Kong Georg Podiebrad af Böhmen sendte på agitationstog til de europæiske hoffer.

Formålet, at bekriige tyrkerne, inspirede senere Pave Leo X til en lignende plan.

I en vis forstand kan man måske endda sige, at middelalderen igennem betragtedes Europas enhed ikke som et fjernt ideal, men som en eksisterende tilstand. Det kristne samfund opfattedes som en organisk enhed, i verdslig henseende underlagt den tysk-romerske kejser og i gejstlig henseende paven. Det var i feudalsystemets dage. Og senere, i enevældens tid, da staten og kongen opfattedes som eet, bandt fælles interesse i at afværge revolution og i at bevare freden til en vis grad fyrsterne sammen. Det fuldenkte broderskab mellem monarkerne var målet for den internationale idealisme i det 16. århundrede.

Tanken om Europas enhed beskæftigede til stadighed sindene, også efter at stærke nationalstater som Spanien, Frankrig og England var begyndt at spille en ledende rolle. Under 30 års krigen fremsatte Emeric Crucé en plan til sikring af almindelig fred og handelens frihed, omfattende bl. a. en voldgiftsdomstol bestående af repræsentanter for de enkelte lande. Nogle år efter fremsatte Henrik IV af Frankrig eller nok snarere hans minister, Hertugen af Sully, et mod Spanien rettet projekt til et europæisk forbund indbefattende et europæisk råd til bilæggelse af alle tvistigheder under forsæde af en valgt kejser.

Systemer som disse er forløbere for William Penns forslag, der fremkom lidt før år 1700, men vakte først europæisk opmærksomhed gennem Abbé de Saint-Pierres skrifter fra årene lige efter freden i Utrecht (1713). Saint-Pierre fremsatte en plan til bevarelse af evig fred, baseret på et forbund af Europas stater uden noget fælles overhoved med det formål at beskytte hinanden mod indre og ydre fjender.

Af oplysningstidens filosoffer gik Rousseau ind for Saint-Pierres projekter i et skrift fra 1761, men udtalte sig samtidig såre skeptisk i en betænkning, i hvilken han hævdede, at en fredsorganisation måtte strande på de enevældige fyrsters egne interesser og overhovedet ikke kunne bringes i stand ved frivillig overenskomst alene. Jeremy Bentham (1789), der så respekten for den foreslåede fælles domstols afgørelser bedst garanteret ved den offentlige menings tryk, stod nutidens tankegang nok så nær som Kant i „Entwurf zum ewigen Frieden“ (1795). Begge var forøvrigt fortalere for almindelig afrustning.

Tanken om et fast organiseret forbund